

राष्ट्रीय सेवा योजना विशेष श्रम संस्कार शिबीर

स्थळ:-- भिंदोन. ता. जि. औरंगाबाद.

(शैक्षणिक वर्ष २०२२ -२०२३)

दि.०७ फेब्रुवारी २०२४ ते १३ फेब्रुवारी २०२४.

जनता शिक्षण प्रसारक मंडळ संचलित महिला कला महाविद्यालय,छ.संभाजीनगर, येथील शैक्षणिक वर्ष २०२३-२०२४ या वर्षाचे राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाचे सात दिवसीय श्रम संस्कार शिबीर "युवकांचा ध्यास ग्राम - शहर विकास" या थीमवर आधारीत शिबीर दि.०७ फेब्रुवारी २०२४ ते १३ फेब्रुवारी २०२४ या दरम्यान मौजे भिंदोन,ता व जि छत्रपती संभाजीनगर या ठिकाणी घेण्यात आले.

भिंदोन येथे जनता शिक्षण प्रसारक मंडळ संचलित महिला कला महाविद्यालया द्वारे घेण्यात आलेल्या विशेष श्रम संस्कार शिबीर ,महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ.रामकिशन दहिफळे यांच्या मार्गदर्शनाखाली कार्यक्रमाधिकारी डॉ.पल्लवी भावसार व दुसऱ्या कार्यक्रमाधिकारी डॉ.वनिता साबळे तसेच राष्ट्रीय सेवा योजनेचे सदस्य डॉ. साईनाथ बनसोडे,प्रा. गजानन फुलसावंगे व डॉ.राहुल माने यांनी यशस्वीपणे पूर्ण केले.

विशेष श्रम संस्कार शिबीराचे उदघाटन -

मौजे भिंदोन येथे आयोजित विशेष श्रमसंस्कार शिबिराचे उदघाटन दि. दि.०७ फेब्रुवारी २०२४ रोजी मॉडर्न भिंदोन ग्राम पंचायत चे उपसरपंच श्री विठ्ठलराव शिंदे साहेब यांच्या हस्ते झाले. उदघाटन कार्यक्रमाचे अध्यक्ष महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ.रामकिशन दहिफळे, प्रमुख पाहुणे म्हणून भिंदोन ग्राम पंचायत च्या सरपंच श्रीमती प्रतीक्षा क्षीरसागर ताई ,तसेच व्यवस्थापन समितीचे प्रशासकीय अधिकारी मा.श्री.मुसा शेख सर , जिल्हा परिषद शाळेचे मुख्य शिक्षक गणेश नलावडे, श्री राजेंद्र ठुबे,राष्ट्रीय सेवा योजना प्रमुख डॉ. पल्लवी भावसार, उपस्थित होते.

प्रा. जितेंद्र शेजवळ,डॉ.विठ्ठलसिंगघुनावत, डॉ.अनिस मिर्झा,प्रा.साईनाथ बनसोडे,डॉ.अ.समद शेख,डॉ.नरसिंग देशमुख, डॉ. वनिता साबळे,डॉ.अबुल हसीब सिद्दीकी, प्रा.प्रकाश काळवणे,प्रा.गजानन फुलसावंगे श्रीमती.सय्यदा सरवतफरहीन, व समस्त गावकरी मंडळी उपस्थित होते.

याप्रसंगी राष्ट्रीय सेवा योजना सात दिवसीय श्रम संस्कार शिबिराचे उदघाटक भिंदोन येथील ग्राम पंचायत चे उपसरपंच श्री विठ्ठलराव शिंदे साहेब यांनी राष्ट्रीय सेवा योजनेतील कार्यासाठी त्यांनी गावाच्या सहकार्यांचा तुम्हांस पूर्णपणे लाभ मिळेल असे सांगितले.रासेयोच्या माध्यमातून पर्यावरण संवर्धन,आरोग्य संवर्धन,ग्रामस्वच्छता, वृक्षसंवर्धन, जलसंवर्धन, बेटी बचाव,महिला सबलीकरणासाठी प्रयत्न करणे काळाची गरज असल्याचे त्यांनी प्रतिपादित केले. गावात परिवर्तन करण्याचे कार्य युवती ह्या चांगल्या प्रकारे करू शकतात. पुढील सात दिवसात गावात बदल घडवून आणण्याचे कार्य तुम्ही करावे व त्यासाठी तुम्हाला गावकरी सहकार्य करतीलच असे त्यांनी आपल्या भाषणात सांगितले.

या शिबिराचे प्रमुख पाहुणे म्हणून या प्रसंगी व्यवस्थापन समितीचे प्रशासकीय अधिकारी मा.श्री.मुसा शेख सर यांनी आपल्या भाषणात म्हटले की,एन.एस.एस.च्या माध्यमातून राष्ट्रीय एकात्मता जोपासली जाते.त्यांनी राष्ट्रीय सेवा योजनेचे महत्व प्रतिपादित केले. युवकांमधे सामाजिक संस्कार,सेवाभाव रुजविण्यासाठी एन. एस. एस. उपयोगाचे ठरते. मुलगी शिकली तर ती परिवाराचा विकास घडवून आणू शकते. मुलगी ही देशाच्या विकासातील प्रथम पायरी आहे. युवतींच्या माध्यमातून देश उन्नतीच्या उंच शिखरावर पोहचू शकतो. मुलींच्या शिक्षणाबरोबरच पर्यावरण संवर्धन, गावातील स्वच्छता, महिलांच्या सबलीकरणाच्या,जलसंवर्धन, वृक्षारोपण,सारख्या कार्यक्रमातून देशाची प्रगती होऊ

शकते.युवकांचा ध्यास ग्राम-शहर विकास ह्या उद्देशाने युवकांनी कामे केली तर त्यातूनच खऱ्या अर्थाने राष्ट्रीय सेवा योजनेचे उद्दिष्ट साध्य होईल.

अध्यक्षीय समारोप जनता शिक्षण प्रसारक मंडळ संचलित महिला कला महाविद्यालययाचे प्राचार्य डॉ.रामकिशन दहिफळे यांनी आपल्या भाषणातून शिबिराच्या अनुषंगाने सर्व स्वयंसेविकांनी भिंदोन गावात श्रमदान करून व जागृती करण्याचे आवाहन केले.एन.एस.एस.चे उद्दिष्ट साध्य करण्यासाठी स्वयंसेविकांना प्रोत्साहन दिले.

राष्ट्रीय सेवा योजनेचे कार्यक्रमाधिकारी डॉ.पल्लवी भावसार यांनी कार्यक्रमाचे प्रास्तविकात शिबीर काळातील कार्यक्रमाची माहिती दिली व त्यात शिबिरात सकाळी ७ वाजेपासून तर रात्री १० वाजेपर्यंतच्या उपक्रमाची रूपरेषा सांगितली. उदा. श्रमदान, बौद्धिक सत्र, विविध स्पर्धा इत्यादी विषय माहिती दिली.या प्रसंगी कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन प्रा. डॉ.वनिता साबळे यांनी केले तर आभार प्रदर्शनाचे कार्य प्रा. डॉ. साईनाथ बनसोडे यांनी केले.

याप्रसंगी महाविद्यालयातील महाविद्यालययाचे प्राचार्य डॉ.रामकिशन दहिफळे, प्रा. जितेंद्र शेजवळ,डॉ. विठ्ठलसिंग घुनावत, डॉ.अनिस मिर्झा,प्रा.साईनाथ बनसोडे,डॉ.अ.समद शेख,डॉ.पल्लवी भावसार,डॉ.वनिता साबळे,डॉ.नरसिंग देशमुख,डॉ.अबुल हसीब सिद्दीकी, प्रा.प्रकाश काळवणे,प्रा. गजानन फुलसावंगे,ग्रंथपाल सयदा सरवत फरहीन,राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या स्वयंसेविका तसेच भिंदोन मधील जि.प. मुख्य शिक्षक श्री. गणेश नलावडे व त्यांचे सहकारी आणि समस्त गावकरी मंडळी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

दीपप्रज्वलन करताना पाहुणे

दि . ०७/०२/२०२४ रोजी राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या विशेष श्रम संस्कार शिबिराच्या उद्घाटन प्रसंगी उद्घाटक उपसरपंच विठ्ठलराव शिंदे, प्रमुख पाहुणे उपसरपंच सौ.प्रतिक्षा क्षीरसागर व प्रशासकीय अधिकारी श्री मुसा शेख, श्री गणेश नलावडे जि.प. प्रा. शाळा भिदोन, श्री राजेंद्र ठुबे, अध्यक्ष प्राचार्य डॉ. रामकिशन दहिफळे , कार्यक्रम अधिकारी डॉ. पल्लवी भावसार, डॉ. वनिता साबळे, डॉ.साईनाथ बनसोडे.

सूत्रसंचालन करताना डॉ.वनिता साबळे

प्रास्ताविक करताना डॉ.पल्लवी भावसार

शिबिरास शुभेच्छा देतांना श्री गणेश नलावडे जि.प. प्रा. शाळा भिदोन

अध्यक्षीय समारोप करताना प्राचार्य डॉ.रामकिशन दहिफळे .

आभार प्रदर्शन करताना डॉ.साईनाथ बनसोडे

शिबीरातील श्रमदान कार्य व विविध उपक्रम :

“युवकांचा ध्यास ग्राम - शहर विकास”या ब्रीद वाक्याखाली आयोजित जनता शिक्षण प्रसारक मंडळ संचलित महिला कला महाविद्यालयाचे मौजे भिंदोन येथील विशेष श्रम संस्कार शिबीरातील महाविद्यालयातील स्वयंसेविकांनी उत्स्फूर्तपणे सहभाग घेऊन उत्कृष्टपणे श्रमदानाचे कार्य पार पाडले आहे.

- १) ग्रामस्वच्छता.
- २) वृक्षारोपण.
- ३) पूर्वी लावलेल्या झाडांना आळे व पाणी.
- ४) नाल्यांची सफाई.
- ५) गाजरगवत निर्मुलन.
- ६) मंदिर परिसरात स्वच्छता.
- ७) आपत्ती व्यवस्थापन.
- ८) बेटी बचाव.
- ९) महिला सबलीकरण.
- १०) व्यसनमुक्ती व जनजागृती.
- ११) प्रबोधनात्मक सांस्कृतिक कार्यक्रम.
- १२) अंधश्रद्धा निर्मुलन.
- १३) प्रगल्भ व्याख्याने.
- १४) व्यक्तिमत्व विकास.
- १५) बौद्धिक सत्र / विविध स्पर्धा.
- १६) क्रीडा विषयक मैदानी स्पर्धा.
मान्यवर विद्वानांच्या भेटी.
- १७) शिवार फेरी
- १८) गाव परिसर पाहणी
- १९) शेत तळ्याचा अभ्यास
- २०) शिबीर समारोप.

१) ग्रामस्वच्छता :-

शिबीरार्थी स्वयंसेविकांनी मौजे भिंदोन येथील ग्रामपंचायत परिसरातील घाण व त्यात कचरा,प्लास्टिक पिशव्या,काचेचे तुकडे वाळलेली झाडांची पाने इत्यादी स्वच्छता कार्यकाळात साफ केले.तो सर्व कचरा एका जागी जमा करून नष्ट करण्यात आला.त्याचा फायदा असा झाला की परिसर स्वच्छ झाल्याने डास व कीटकांचा नायनाट झाला. स्वयंसेविकांनी संपूर्ण भिंदोन गावामध्येया विशेष शिबीर कालावधीत गावातील महिला, माता-भगिनी,पुरुष मंडळींनी स्वतः स्वच्छता मोहिमेत सहभाग घेऊन ग्रामस्वच्छतेचे महत्व आचरणात आणले.या गावात ग्रामस्वच्छता दिंडी काढून,ग्रामस्थांना प्रेरणा देऊन राष्ट्रीय सेवा योजनेचा उद्देश स्पष्ट केला.

२) वृक्षारोपण :-

वृक्षारोपण करण्यासाठी भिंदोन येथील शालेय परिसरात ग्रामस्थांच्या मदतीने शिबीरार्थी स्वयंसेविकांनी २ बाय २ फुट वा दीड फुट खोल या आकाराची खड्डे दि.२० /०१ /२०२३ या दिवशी खड्डे खोदले व त्यामध्ये दि.२१/०१/२०२२ रोजी सर्व स्वयंसेविकांनी अशोकाची,

विद्येची,गुलमोहराची,जास्वंदाची, झाडे लावण्यात आली.त्याचबरोबर ग्रामस्थांना त्या झाडांचे संगोपन करण्याचे व पावसाळ्यात त्याठिकाणी आणखी झाडे लावण्याची विनंती करण्यात आली.

३) पूर्वी लावलेल्या झाडांना आळे व पाणी :-

भिंदोन च्या शालेय परिसरात बऱ्याच प्रमाणात झाडांची रोपे लावलेली होती.परंतु ती रोपे अस्त-व्यस्त झाली होती.पाणी टाकण्यासाठी आळे नव्हते. त्यामुळे झाडांच्या रोपांना पाणी टाकता येत नव्हते.त्यामुळे शिबीरार्थी स्वयंसेविकांनी व महाविद्यालयाचे कार्यक्रमाधिकारी डॉ.पल्लवी भावसार,डॉ वनिता साबळे, प्रा. गजानन फुलसावंगे यांच्या मार्गदर्शनाखाली अस्त-व्यस्त झालेली आळे व्यवस्थित करून त्या झाडांना पाणी घातले व गावकऱ्यांना त्या झाडांना नियमित पाणी देण्यास सांगण्यात आले.

४) नाल्यांची सफाई :-

गावामध्ये काही ठिकाणी नाले व्यवस्थित नसल्याचे दिसून आले. बऱ्याच नाल्यांमध्ये कचरा पडलेला होता.तो कचरा स्वयंसेविकांनी काढून टाकला.नाल्याच्या काठावरचे गवतही साफ केले.त्यामुळे गटारे स्वच्छ झाले परिणामी डासांचे प्रमाण कमी दिसून आले आणि त्यामुळे रोगराइला आळा बसला.

५) गाजरगवत निर्मुलन :-

भिंदोन येथे असलेल्या परिसरात गाजरगवत व छोटी झुडपे होती शिबिरार्थींनी शिबीराच्या दुसऱ्याच दिवशी परिसरातील सर्व गाजरगवत कापून ते नष्ट केले. त्याचबरोबर गावात असलेल्या वस्तीतील भागात स्वच्छता केली आणि पुन्हा गाजरगवत होणार नाही या विषयी जनजागृती करण्यात आली.परिणामी तेथे डासांचे प्रमाण कमी दिसून आले.

६) मंदिराच्या परिसरातील स्वच्छता :-

भिंदोनगावाच्या मंदिर परिसरामध्ये बऱ्याच प्रमाणात प्लास्टिक,पिशव्या,कचरा,पालापाचोळा इत्यादी प्रकारची घाण होती. स्वयंसेविकांनी सर्व घाण नष्ट केली.मंदिर परिसरात स्वच्छता केल्यामुळे गावकऱ्यांमध्ये आनंदाचे वातावरण होते.

७) आपत्ती व्यवस्थापन :-

आपत्ती व्यवस्थापनमध्ये पाण्याचे दैनंदिन नियोजन,सांडपाण्याचा उपयोग वृक्षांसाठी करावा व शोषखड्ड्याविषयी जनजागृती करण्यात आली.

८) बेटी बचाव :-

एन.एस.एस.च्या शिबिरार्थी विद्यार्थींनी गावामध्ये घरोघरी जाऊन सर्वेक्षण केले व गावातील काही घरांचे प्रश्नावलीतून मुलींच्या शिक्षण विषयक विचार ऐकून घेतले. मुलींचा जन्मदर वाढण्यासाठी लोकांमध्ये फेरीच्या माध्यमातून,पथनाट्याच्या माध्यमातून जनजागृती करण्यात आली.मुलींची समाजातील गरज समजावण्यात आली.

९) महिला सबलीकरण :-

शिबीरार्थी स्वयंसेविकांनी महिला सबलीकरणासाठी भिंदोन गावात घरा-घरामध्ये जाऊन महिलांच्या सबलीकरणासाठी महिलांमध्ये आपल्या हक्कांसाठी जाणीव-जागृती करण्याचे काम या सात दिवसांच्या माध्यमातून केले.त्यामध्ये त्यांनी गावात प्रभातफेरी,पथनाट्य,घोष वाक्यांच्या माध्यमातून महिलांना जागृत करण्याचा प्रयत्न केला.महिलांच्या प्रश्नांची सोडवणूक करण्याचे कार्य या सात दिवसीय विशेष शिबीराच्यामाध्यमातून करण्याचे कार्य झाले.

१०) प्रबोधनात्मक सांस्कृतिक कार्यक्रम :-

व्यसनमुक्ती,कुटुंबनियोजन,स्त्रीभूणहत्या,बेटीबचाव,महिलासबलीकरण,भ्रष्टाचार निर्मुलन,पाणीप्रश्न,महागाई,लोकसंख्यावाढ वाढती गुन्हेगारी,बलात्कार,स्त्रीयांचेशोषण,इत्यादी महाभयंकर प्रश्नावर,समस्यावर,शिबीरार्थी विद्यार्थींनी गीतांच्या पोवाड्याच्या माध्यमातून,निबंध स्पर्धेच्या माध्यमातून वक्तृत्व स्पर्धेच्या माध्यमातून कवितेच्या माध्यमातून,चारोळी व शेरशायरीतून यांविषयी जाणीव-जागृतीचे कार्य या सप्ताहात केले व त्यातून समाजप्रबोधन घडवून आणण्याचे महान कार्य झाले.

११) अंगणवाडी भेट

राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या स्वयंसेविकांनी भिंदोन येथील अंगणवाडीला भेट दिली व अंगणवाडी सेविका ताई तसेच मदतनीस यांच्या कडून अंगणवाडी चे उद्दिष्ट व कार्य समजून घेतले व बाल गोपळसोबत चर्चा केली.

तज्ञांची प्रगल्भ व्याख्याने :-

दि.०७/०२/२०२४ ते दि.१३/०२/२०२४ या विशेष शिबीराच्या काळात दररोज विविध तज्ञांची वेगवेगळ्या विषयावर व्याख्याने आयोजित केली होती.ती पुढीलप्रमाणे आहेत.

१) व्याख्यात्या :-डॉ.प्रेमला मुखेडकर (डॉ.सौ,इं.भा.पाठक महिला महाविद्यालय,छ.संभाजीनगर)

विषय :- व्यक्तिमत्व विकास :-

दि.०८/०२/२०२४ या दिवशी (डॉ.सौ,इं.भा.पाठक महिला महाविद्यालय,छ.संभाजीनगर येथील मराठी विषयाच्या प्राध्यापक डॉ. प्रेमला मुखेडकर यांनी व्यक्तिमत्व विकास वर आपले व्याख्यान दिले. त्यात त्यांनी वाचनातून व्यक्तिमत्व विकास कसा घडून येतो याविषयी स्वयंसेविकांना तसेच भिंदोन येथील ग्रामस्थांना मार्गदर्शन केले. शिक्षणामुळे मनुष्याचा सर्वांगीण विकास कशाप्रकारे घडू शकतो हे सुद्धा त्यांनी सांगितले . माणसामध्ये ज्ञानामुळे प्रगल्भता येते व त्यातूनच त्याचा सर्वांगीण विकास हा घडून येतो. शिक्षणामुळे माणसे जोडली जातात तसेच त्यामुळे तो विकसित होतो .पुढे त्यांनी असेही सांगितले की एन.एस.एस.च्या माध्यमातूनही व्यक्तिमत्व विकास हा घडून येतो. एन.एस.एस.च्या माध्यमातून ग्रामीण जीवनाचे यथार्थ चित्रण बघायला मिळते.वेळेचे नियोजन,अभ्यासाचे नियोजन, कामांचे नियोजन,नीटनेटकेपणा,कसे रहावे,कसे वागावे सहनशीलता,रागावर नियंत्रण करण्याची क्षमता या एन.एस.एस.च्या माध्यमातून घडून येते. यावेळी कार्यक्रमाचे सूत्र संचालन विद्यार्थिनी अर्चना जोशी हिने केले तर आभार प्रदर्शन कु.मुस्कान चौधरी हिने केले.

यावेळी जि.प.शाळेतील मुख्याध्यापक,शिक्षक,शिक्षिका व सर्व विद्यार्थी उपस्थित होते.यावेळी सत्राचे अध्यक्ष डॉ.परमेश्वर काकडे हे होते.यावेळी कार्यक्रमाधिकारी डॉ.पल्लवी भावसार, डॉ.वनिता साबळे, प्रा. गजानन फुलसावंगे,डॉ.राहुल माने तसेच भिंदोन गावातील काही मुली व महिला उपस्थित होत्या.

२) व्याख्यात्या :-डॉ.वैशाली पेरके (कला महाविद्यालय,बिडकीन ,जि,छ,संभाजीनगर .)

विषय :-बालविवाह प्रतिबंध काळाची गरज :-

दि.०९/०२/२०२४ या दिवशी कला महाविद्यालय,बिडकीन ,जि,छ,संभाजीनगर येथील लीक्प्रशासन विषयाच्या प्राध्यापिका डॉ.वैशाली पेरके यांनी बालविवाह प्रतिबंध काळाची गरज या विषयावर आपले व्याख्यान दिले.त्यात त्यांनी बालविवाह प्रतिबंधक कायदे कसे व कधीपासून तयार झाले याविषयी माहिती दिली तसेच काळानुसार त्यात कसे बदल करण्यात आले ते हि त्यांनी सांगितले.बालविवाह करणे हा कायद्याने गुन्हा तर आहेच पण त्याबरोबर कमी वयात विवाह करून त्या व्यक्तीच्या आरोग्यावरही परिणाम होत असतात ,तसेच काही उदाहरणे देऊन व काही घडलेल्या गोष्टींचा आधार घेऊन डॉ.पेरके यांनी शिक्षा हि कशा प्रकारची होऊ शकते याबद्दल माहिती दिली.विद्यार्थिनीना मार्गदर्शन करताना त्यांनी सांगितले ,जर कुठे तुम्हाला बालविवाह होत असताना आठळून आले तर त्याची तक्रार कोठे व कशी नोंदवायची.बालविवाहाचे प्रमाण जर समाजात वाढले तर त्याचा दुष्परिणाम एकंदरीत समाज व्यवस्था व अर्थव्यवस्थेवर होत असतो ,त्यासाठी बालविवाहाला आळा घालणे हे आपले कर्तव्य आहे .त्यासाठी आपण सतर्क असणे गरजेचे आहे व स्वयंसेविकांनी ह्याचा प्रचार व प्रसार केला पाहिजे व समाजाप्रती व राष्ट्रप्रती आपले कर्तव्य पार पाडले पाहिजे. यावेळी कार्यक्रमाचे सूत्र संचालन विद्यार्थिनी अंजली शेजूळ हिने केले तर आभार प्रदर्शन कु.ऋतुजा मेहुणकर हिने केले. यावेळी जि.प.शाळेतील शिक्षक,शिक्षिका व सर्व विद्यार्थी उपस्थित होते.यावेळी सत्राचे अध्यक्ष डॉ.साईनाथ बनसोडे हे होते.यावेळी कार्यक्रमाधिकारी

डॉ.पल्लवी भावसार, डॉ.वनिता साबळे, प्रा.डॉ.राहुल माने तसेच भिंदोन गावातील काही मुली व महिला उपस्थित होत्या.

३)व्याख्याते :- डॉ.प्रकाश वाणी (लोकसेवा कला व विज्ञान महाविद्यालय,छ.संभाजीनगर)

विषय :- व्यसन मुक्ती व अंधश्रद्धा निर्मूलन

दि.१०/०२/२०२४ या दिवशी लोकसेवा कला व विज्ञान महाविद्यालय,छ.संभाजीनगर येथील इतिहास विषयाचे प्राध्यापक डॉ.प्रकाश वाणी यांनी व्यसन मुक्ती व अंधश्रद्धा निर्मूलन वर आपले व्याख्यान दिले.त्यात त्यांनी व्यसना मुळे माणूस आयुष्यात मागे पडतो याविषयी स्वयंसेविकांना तसेच भिंदोन येथील ग्रामस्थांना मार्गदर्शन केले. कोणत्याही गोष्टीचे व्यसन हे फार वाईट असते हेसुद्धा त्यांनी सांगितले,त्यासाठी त्यांनी मोबाइल,टी.व्ही.दारू,सिगरेट ह्याची उदाहरणे त्यांनी दिलीत.पुढे त्यांनी असेही सांगितले की एन.एस.एस.च्या माध्यमातूनही व्यसन मुक्ती साठी आपण जनजागृती करू शकतो. अंधश्रद्धा निर्मूलनाचे कार्य एन.एस.एस.च्या माध्यमातून उत्कृष्टपणे पार पाडता येते.उदा.पथनाट्य,प्रभातफेरी,जनजागृती,व्याख्यानातून इत्यादी.आजच्या प्रगत युगातही आज आपणास दाभोळकर व गोविंद पानसरे यासारख्या अंधश्रद्धा निर्मूलन करणारांचा बळी आज या व्यवस्थेने घेतलेले आपणास दिसून येते.आज खऱ्या अर्थाने आज आपणास छ.शाहू महाराज,डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर,महात्मा ज्योतिबा फुले, शिक्षणमहर्षी सावित्रीबाई,राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज,गाडगेबाबा यांसारख्या महान विचारवंतांच्या विचारांची आज आपणास खरी गरज असण्याचे त्यांनी आपल्या व्याख्यानातून सांगितले.यावेळी सत्राचे अध्यक्ष प्रा डॉ.नरसिंग देशमुख होते. यावेळी कार्यक्रमाचे सूत्र संचालन विद्यार्थिनी धनश्री शिंद्याडकर हिने केले तर आभार प्रदर्शन कु.ऋतुजा मेहुणकर हिने केले. कार्यक्रमाधिकारी डॉ. पल्लवी भावसार , डॉ.वनिता साबळे ,प्रा.साईनाथ बनसोडे, प्रा. गजानन फुलसावंगे व जि.प.भिंदोन शिक्षक व शिक्षिका आणि भिंदोन गावातील महिला उपस्थित होत्या

४)व्याख्याते :- श्री संतोष जकवाड (अधीक्षक,मुन्सिपल कमिशनर ऑफिस,छ.संभाजीनगर)

विषय:- पर्यावरण संवर्धनात युवकांची भूमिका:-

दि.११/०२/२०२४या रोजी मुन्सिपल कमिशनर ऑफिस,छ.संभाजीनगर येथील अधीक्षक श्री संतोष जकवाड यांनी 'पर्यावरण संवर्धनात युवकांची भूमिका'या विषयी व्याख्यान दिले त्यात त्यांनी पर्यावरण म्हणजे काय याची मुलभूत संकल्पना विद्यार्थिनीना समजून सांगितली.पर्यावरण संतुलित असणे फार गरजेचे आहे.मानव कृतीमुळे पर्यावरणाची घटलेली गुणवत्ता वाढविणे व पर्यावरणाची स्थिति सुधारणे हे आपले प्रथम कर्तव्य आहे .जलसंधारण,रिसायकल ,पुनर्वापर,आणि कम्पोस्ट ,वाहतूक कार्यक्षमता इत्यादी अनेक उदाहरणे देऊन सरांनी विद्यार्थिनीना पर्यावरण संवर्धन कसे करायचे याबद्दल माहिती दिली.त्यासाठी स्वयंसेविकांची काय भूमिका असली पाहिजे याबद्दल चर्चा केली. विद्यार्थिनीनी आपल्या शंका सरांसमोर मांडल्या व त्याचे निरसन करून घेतले.

५)व्याख्याते :- डॉ.वीणा माळी (देवगिरी महाविद्यालय, छ.संभाजीनगर)

विषय :- महिला सक्षमीकरण :-

दि.१२/०२/२०२४ या दिवशी देवगिरी महाविद्यालय, छ.संभाजीनगर येथील प्रा. डॉ.वीणा माळी यांनी महिला सबलीकरणविषयी आपले व्याख्यान देतांना असे सांगितले की आज महिला ह्या प्रत्येक क्षेत्रा मध्ये आपले कर्तुत्व सिद्ध करत आहेत . सावित्री बाई फुले यांनी महिलासाठी शिक्षणाची द्वारे खुले

करून दिलीत त्यासाठी सावित्री बाईना खूप कष्ट सोसावे लागले त्यांनी त्यासाठी खूप प्रयत्न केले, दगड व शेण अंगावर झेलले . पण त्यांनी हार मनाली नाही . महिलानी शिकले पाहिजे त्यातच त्यांची प्रगती आहे ,महिलांच्या विकासाचा व साक्षमीकरणाचा पाया हा शिक्षण आहे आस मॅडम ने सांगितले. आज महिला बाहेर पडल्या असून शिक्षण घेत आहे व ह्याचे प्रमाण हे वाढताना दिसत असले तरी त्याचा गैरफायदा महिलानी घेऊ नये . महिलाना जे स्वातंत्र्य मिळाले आहे त्याचा त्यांनी स्वैराचार मांडू नये असे त्यांनी आपल्या व्याख्यानातून प्रतिपादित केले. यावेळी कार्यक्रमाचे सूत्र संचालन कु.शीतल पाठक हिने केले तर आभार प्रदर्शन कु.दीक्षा गवळे हिने केले.

यावेळी सत्राचे अध्यक्ष डॉ.प्रा.रामकिशन दहिफळे हे होते. यावेळी कार्यक्रमाधिकारी डॉ.पल्लवी भावसार,डॉ.वनिता साबळे,प्रा.गजानन फुलसावंगे उपस्थित .यावेळी जि.प.शाळेतील शिक्षक,शिक्षिका व विद्यार्थी उपस्थित होते व भिंदोन गावातील काही महिला उपस्थित होत्या.

बौद्धिक सत्र -

भिंदोन गावात संपन्न झालेल्या या विशेष शिबीरात स्वयंसेविकासाठी व गावाकरयांसाठी विविध सत्रांचे आयोजन एन.एस.एस. च्या माध्यमातून आयोजित करण्यात आले होते.

१)निबंधलेखन :-

दि. ०८/०२/२०२४ या दिवशी कार्यक्रमाधिकारी डॉ. पल्लवी भावसार व डॉ.वनिता साबळे,प्रा. गजानन फुलसावंगे ,डॉ. राहुल माने यांच्या मार्गदर्शनाखाली 'महिला सशक्तीकरण' या विषयावरनिबंध लेखन स्पर्धा आयोजित करण्यात आली होती.महिला सबलीकरण हा निबंध महिलांच्या जिद्दाव्याचा असल्याने स्वयंसेविकांनी तो अतिशय मनपूर्वक लिहिला.

२).कवी संमेलन :-

दि.०९/०२/२०२४ या दिवशी भिंदोन येथे कार्यक्रमाधिकारी डॉ. पल्लवी भावसार व डॉ.वनिता साबळे,प्रा . गजानन फुलसावंगे यांच्या मार्गदर्शनाखालीकविता वाचन स्पर्धा पार पडली.यावेळी जास्तीत-जास्त स्वयंसेविका सहभागी झाल्या होत्या.त्यांनी वाचलेल्या कविता अतिशय मार्मिक व अर्थपूर्ण आणि मनाला भेदणाऱ्या होत्या.

३) विविध गुणप्रदर्शन :-

दि.१०/०२/२०२४ या दिवशी प्रा . गजानन फुलसावंगे यांच्या अध्यक्षतेखाली व डॉ.पल्लवी भावसार,डॉ.वनिता साबळे यांच्या मार्गदर्शनाखाली विविध गुणप्रदर्शन ही स्पर्धा आयोजित करण्यात आली होती.या स्पर्धेत स्वयंसेविकांच्या अंगी असलेल्या विविध गुणांचे गुणप्रदर्शन करून उपस्थितांची मने जिंकली.

४) शेला पागोटे :-

दि.१०/०२/२०२४ या दिवशी कार्यक्रमाधिकारी डॉ. पल्लवी भावसार व डॉ.वनिता साबळे,प्रा. गजानन फुलसावंगे शेला पागोटे हा कार्यक्रम घेण्यात आला.यावेळी स्वयंसेविकांनी प्राध्यापक/प्राध्यापिकांवर,मैत्रिणीवर जवळपास ५३ शेला पागोटे तयार केले होते .यात स्वयंसेविकांनी धमाल केली परंतु शेला पागोटे हे अर्थपूर्ण आणि मार्मिक होते या कार्यक्रमाचा प्राध्यापकांसह सर्व स्वयंसेविकांनी मनसोक्त आनंद लुटला.

५)क्रीडाविषयक मैदानी स्पर्धा :-

भिंदोन येथील विशेष श्रम संस्कार शिबीरात श्रमदान,व्याख्याने,बौद्धिक सत्रे ,मनोरंजन विषयक कार्यक्रमाबरोबरच प्रा.गजानन फुलसावंगे व डॉ.राहुल माने यांच्या मार्गदर्शनाखाली क्रीडाविषयक स्पर्धादेखील आयोजित करण्यात आल्या होत्या त्या पुढीलप्रमाणे आहेत.

संगीत खुर्ची व खो-खो :-

दि.२७/०२/२०१५ रोजी मैदानी स्पर्धेत मुलींची संख्या ही २० होती यात संगीत खुर्ची व खो-खो खेळ घेतले. खो खो चे दोन संघ होते १) सावित्रीबाई फुले संघ व दूसरा राष्ट्रमाता जिजाऊ संघ होते .

मुलींच्या मैदानी स्पर्धेत खो-खो चा विजेता संघ हा राष्ट्रमाता जिजाऊ संघ असून त्याची कर्णधार ही कु.अंजली शेजूळ ही होती तर कबड्डी विजेता संघ हा सावित्रीबाई संघ असून त्याची कर्णधार ही कु धनश्री शिद्धाडकर ही होती.

गावातून प्रभातफेरी काढताना राष्ट्रीय सेवा योजना च्या स्वयंसेविका

शाळेतील बगीचा परिसराची साफसफाई करताना स्वयंसेविका

शाळेतील बगीचातील झाडांना आळे करताना स्वयंसेविका

सत्राचे सूत्रसंचालन करताना स्वयंसेविका अर्चना जोशी

पाहुण्याचे स्वागत करताना

व्यक्तिमत्व विकासावर मार्गदर्शन करताना डॉ.सौ,इं.भा.पाठक महिला महाविद्यालय,छ.संभाजीनगर येथील मराठी विषयाच्या प्राध्यापक डॉ.प्रेमला मुखेडकर

सत्राचे अध्यक्ष डॉ.परमेश्वर काकडे.

सत्राचे आभार व्यक्त करताना कु मुस्कान चौधरी

Day 3rd

गावतील साफसफाई करताना स्वयंसेविका.

शाळेतील विद्यार्थिनींना कराटे चे बेसिक माहिती व स्वरक्षण कसे करायेचे याबद्दल माहिती सांगताना राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या स्वयंसेविका कु अंजली शेजूळ व कु धरती जाधव.

वृक्षरोपण करताना

सत्राचे सूत्रसंचालन करताना कु अंजली शेजूळ

पाहुण्याचे स्वागत करताना

दि.०९/०२/२०२४ या दिवशी कला महाविद्यालय,बिडकीन ,जि,छ,संभाजीनगर येथील लीकप्रशासन विषयाच्या प्राध्यापिका डॉ.वैशाली पेरके यांनी बालविवाह प्रतिबंध काळाची गरज या विषयावर आपले व्याख्यान दिले

सत्राचे अध्यक्षीय समारोप करताना डॉ.साईनाथ बनसोडे

सत्राचे आभार प्रदर्शन करताना कु ऋतुजा मेहुणकर

Day 4 th

अक्टिंग गेम खेळताना स्वयंसेविका

संगीत खुरची खेळताना स्वयंसेविका

कोन गेम खेळताना स्वयंसेविका

शाळा परिसरातील काँग्रेस गावात काढताना स्वयंसेविका

शाळा परिसर स्वच्छ करताना स्वयंसेविका

सत्राचे सूत्रसंचालन करताना कु ऋतुजा मेहूणकर

दि.१०/०२/२०२४ या दिवशी लोकसेवा कला व विज्ञान महाविद्यालय,छ.संभाजीनगर येथील इतिहास विषयाचे प्राध्यापक डॉ.प्रकाश वाणी यांनी व्यसन मुक्ती व अंधश्रद्धा निर्मूलन वर आपले व्याख्यान दिले.

सत्राचे अध्यक्ष समारोप करताना डॉ.नरसिंग देशमुख.

Day 5th

शेत तलावाजवळ परिसराची पाहणी करताना

शिवार फेरी ला जाताना विद्यार्थिनी

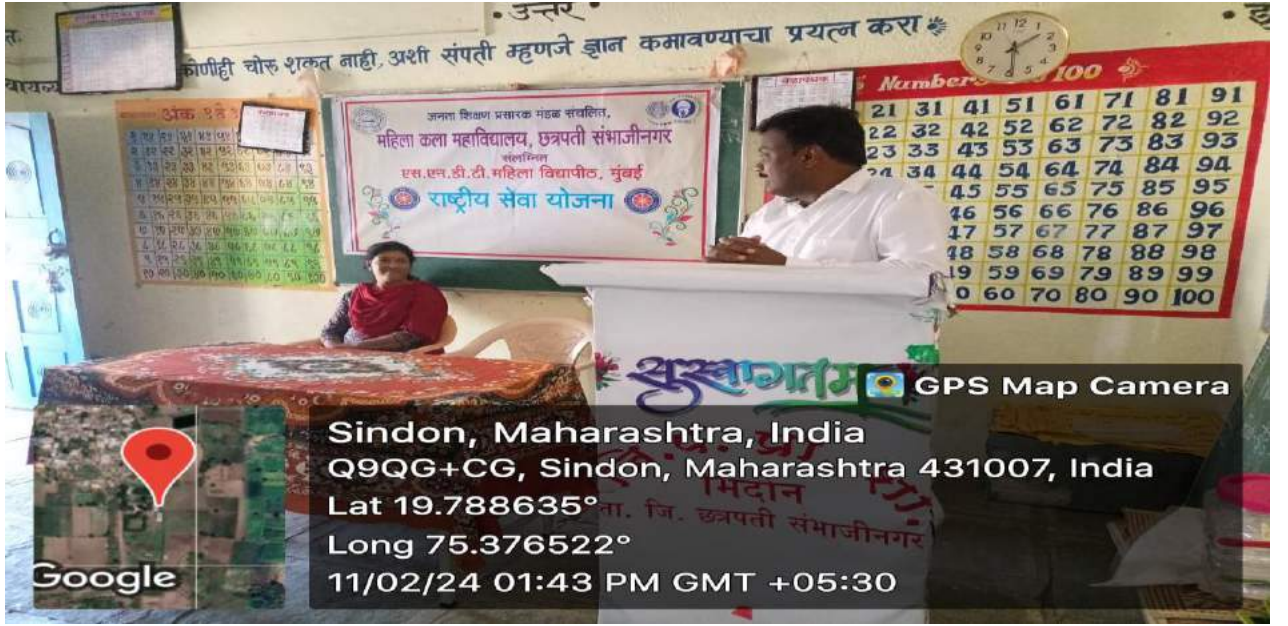
शेतातील पिक खुरपताना

सत्राचे सूत्रसंचालन करताना कु अंजली साळवे.

पाहुण्याचे स्वागत करताना

दि.११/०२/२०२४या रोजी मुन्सिपल कमिशनर ऑफिस,छ.संभाजीनगर येथील अधीक्षक श्री संतोष जकवाड यांनी 'पर्यावरण संवर्धनात युवकांची भूमिका'या विषयी व्याख्यान दिले

सत्राचे अध्यक्षीय समारोप करताना डॉ.राहुल माने

सत्राचे आभार मानताना कु ऋतुजा मेहणकर

किशोरवयीन मुलींना आकृतीसाहित स्पष्टीकरण करताना स्वयंसेविका शीतल पाठक

गावात पथनाट्य साजर करताना काही स्वयंसेविका

सत्राचे सूत्र संचलन करताना शीतल पाठक

पाहुण्याचे स्वागत करताना

दि.१२/०२/२०२४ या दिवशी देवगिरी महाविद्यालय, छ.संभाजीनगर येथील प्रा. डॉ.वीणा माळी यांनी महिला सबलीकरणविषयी आपले व्याख्यान दिले.

अध्यक्षीय समारोप करताना डॉ.रामकिशन दहिफळे

सत्राचे आभार करताना कु दीक्षा गवळे

विशेषश्रम संस्कार शिबीर समारोप - दि.०७/०२/२०२४.

श्रीमती नाथीबाई दामोदर ठाकरसी महिला विद्यापीठ,मुंबई व जनता शिक्षण प्रसारक मंडळ संचलित महिला कला महाविद्यालय,औरंगाबाद यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या सात दिवशीय विशेष श्रम संस्कार शिबीर समारोप समारंभ दिनांक२४१३/०२/२०२४ या दिवशी संपन्न झाला. या समारोप समारंभासाठी प्रमुख पाहुणे म्हणून प्रा.वर्षाराणी खोचे ,ब्यू मोंडे कॉलेज ऑफ होमसायन्स,छत्रपती संभाजीनगर यांची उपस्थिती होती. या समारोप प्रसंगी व्यासपीठावर कार्यक्रमाचे अध्यक्ष महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. रामकिशन दहिफळे, जिल्हा परिषद शाळेचे मुख्य ध्यापक गणेश नलावडे,श्री राजेंद्र ठुबे , कार्यक्रमाधिकारी डॉ. पल्लवी भावसार डॉ. वनिता साबळे ,डॉ. साईनाथ बनसोडे ,प्रा. गजानन फुलसावांगे हे होते. प्रा.वर्षाराणी खोचे यांनी आपल्या मार्गदर्शन पर भाषणात एन.एस.एस.च्या माध्यमातून जनसेवा घडून येते. समाजात आपण कसे कार्य करावे हे राष्ट्रीय सेवा योजनेतून शिकायला मिळते.ग्रामीण समाजाच्या विकासासाठी युवतींनी पुढाकार घ्यावा असेही त्यांनी प्रतिपादित केले.विशेष म्हणजे प्रत्येक कार्यात स्त्रिया ह्या पुरुषांच्या पुढे असल्याचे दिसून येते. स्त्री ही परिवाराचा प्रमुख आधारस्तंभ आहे.भरताला जर महासत्ता बनवायचे असेल तर ते नारी शक्तीशिवाय अशक्य आहे. त्यासाठी युवतींनी पुढाकार घेऊन काम करण्याची गरज असल्याचेही त्यांनी सांगितले. एन.एस.एस. चे विद्यार्थी जीवनातील स्थान स्पष्ट केले. एन.एस.एस. च्या माध्यमातून माणसे जोडण्याचे महान कार्य होते. विद्यार्थिनिंचा सर्वांगीण विकास साधण्यासाठी एन.एस.एस.हा एक उत्तम उपाय असल्याचे त्यांनी नमूद केले.प्रमुख पाहुण्यांच्या व प्राचार्यांच्या हस्ते शिबीर काळातील स्वयंसेविकांना सहभाग प्रमाणपत्र देण्यात आले.

अध्यक्ष महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. रामकिशन दहिफळे यांनी आपल्या अध्यक्षीय समारोप प्रसंगी महिलांच्या सबलीकरणासाठी सर्वांनी प्रयत्न करण्याचे सांगितले मुली ह्या देशाच्या प्रगतीचे मूळ आहे त्यासाठी त्यांनी स्त्री शिक्षणावर विशेष भर देण्याचे नमूद केले. समाजातील अज्ञान दूर करण्याचे कार्य हे मुली चांगल्या प्रकारे करू शकतात. या सात दिवशीय शिबीरात झालेल्या विविध कार्यांचा त्यांनी आढावा घेतला.व सहभागी कार्यक्रमाधिकारी,सहकार्यक्रमाधिकारी,सर्व सहभागी प्राध्यापक,प्राध्यापिका व ज्यांच्यासाठी हा उपक्रम होता त्या सर्व स्वयंसेविका या सर्वांचे त्यांनी कौतुक केले आणि अशाच प्रकारे समाजाची सेवा करण्याचे आवाहन ही केले.

शिबीर समारोप प्रसंगी या कार्यक्रमाचे प्रास्तविक

केत सात दिवसाचा कामाचा अहवाल वाचन कार्यक्रमाधिकारी डॉ.पल्लवी भावसार यांनी केले व या सप्ताहात केलेल्या कामाचा तपशील थोडक्यात मांडला. या कार्यक्रम प्रसंगी सूत्रसंचालन डॉ. साईनाथ बनसोडे यांनी केले तर आभार प्रदर्शनाचे कार्य प्रा.गजानन फुलसावांगे यांनी केले. या समारोप समारंभ प्रसंगी प्राचार्य डॉ. रामकिशन दहिफळे प्रा.जितेंद्र शेजवळ,डॉ.विठ्ठलसिंग घुनावत,डॉ.अनिस मिर्झा बेग,डॉ.परमेश्वर काकडे, डॉ.अ.समद शेख, ,डॉ.नरसिंग देशमुख, प्रा.प्रकाश काळवणे,डॉ.अबुल

हसीब सिद्दीकी, तसेच भिंदोन गावातील ग्रामास्थांचा विशेष सहभाग होता.

विद्यार्थिनीशी चर्चा व मार्गदर्शन करताना प्रा.वर्षारानी खोचे ,ब्यू मॉडे कॉलेज ऑफ होमसायन्स,छत्रपती संभाजीनगर

सूत्रसंचालन करताना डॉ.साईनाथ बनसोडे

अहवाल वाचन करताना डॉ.पल्लवी भावसार

आपले मनोगत मांडताना स्वयंसेविका ऋतुजा मेहुणकर

अध्यक्षीय समारोप करताना प्राचार्य डॉ.रामकिशन दहिफळे

आभार प्रदर्शन करताना प्रा.गजानन फुलसावांगे .

बस चालकाचा सत्कार करताना राष्ट्रीय सेवा योजना समिती.

: धन्यवाद :